

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

(σελ. 7-8)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(σελ. 9-16)

ΜΕΡΟΣ Ι

Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Κεφάλαιο 1

Η ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΩΣ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Ευάγγελος Βενιζέλος

(σελ. 19-24)

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Κεφάλαιο 2

Η ΠΑΝΩΛΗ ΕΠΙ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Γεώργιος Ντόκος

(σελ. 27-33)

Κεφάλαιο 3

ΕΠΙΔΗΜΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΥΣΤΕΡΗ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ (18^{ΟΣ}-19^{ΟΣ} ΑΙΩΝΑΣ)

Θεοδόσιος Κυριακίδης

(σελ. 35-54)

Κεφάλαιο 4

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ:
ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΥΡΟ ΘΑΝΑΤΟ ΣΤΙΣ ΜΕΤΑΘΑΝΑΤΙΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΟΥ COVID-19

Νίκος Κοσμίδης
(σελ. 55-66)

Κεφάλαιο 5

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΚΟΣΜΙΚΕΥΣΗ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΤΟΥ
ΚΟΡΟΝΟΪΟΥ: ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Δημήτρης Σταματόπουλος
(σελ. 67-70)

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Η ΒΙΒΛΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Κεφάλαιο 6

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΚΩΝ
ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Μιλτιάδης Κωνσταντίνου
(σελ. 73-80)

Κεφάλαιο 7

ΤΟ ΒΙΒΛΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΣ

Πέτρος Βασιλειάδης
(σελ. 81-87)

Κεφάλαιο 8

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΥΛΕΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΘΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ

Δημήτριος Κ. Πασσάκος
(σελ. 89-94)

ΜΕΡΟΣ IV
Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Κεφάλαιο 9
ΕΚ ΝΕΟΥ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ
Αρχιεπίσκοπος Lazar Puhalo
(σελ. 97-103)

Κεφάλαιο 10
Η ΙΕΡΩΣΥΝΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑ
Paul Meyendorff
(σελ. 105-118)

Κεφάλαιο 11
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ Η ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ;
ΤΑ ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ COVID-19
ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ
Στυλιανός Μουζούρης
(σελ. 119-126)

Κεφάλαιο 12
ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ
Νικόλαος Denysenko
(σελ. 127-134)

Κεφάλαιο 13
ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΛΑΒΙΔΑΣ
Αλκιβιάδης Καλύβας
(σελ. 135-142)

Κεφάλαιο 14
Ο ΤΡΟΠΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΣ ΛΑΒΙΔΟΣ
Παναγιώτης Σκαλτσής
(σελ. 143-154)

Κεφάλαιο 15
ΕΥΧΕΣ ΚΑΙ ΥΜΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ
Παναγιώτης Ανδριόπουλος
(σελ. 155-159)

ΜΕΡΟΣ V
Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Κεφάλαιο 16
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,
Ή ΕΟΡΤΗ ΣΕ ΕΠΟΧΗ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ;
Γεώργιος Kochetkov
(σελ. 163-170)

Κεφάλαιο 17
«...σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος
ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (Εφεσίους 4:3):
Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ COVID – 19
Ζωή Dashevskaya
(σελ. 171-174)

Κεφάλαιο 18
COVID-19, ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ, ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ (;) ΔΥΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο
ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΟΣ ΙΟΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥΦΟΝΤΑΜΕΝΤΑΛΙΣΜΟΥ
Κύριλλος Honorun
(σελ. 175-180)

Κεφάλαιο 19
ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΟΛΟΓΙΑ. ΜΙΑ ΑΝΑΛΟΓΙΑ
Κωνσταντίνος Αγόρας
(σελ. 181-187)

Κεφάλαιο 20
Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΠΕΡΙ ΘΑΝΑΤΟΥ
Πάυλος Κουμαριανός
(σελ. 189-194)

ΜΕΡΟΣ VI
Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Κεφάλαιο 21

ΝΕΟΣ ΚΟΡΟΝΟΪΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Ένα νέο κείμενο για την κοινωνική διδασκαλία

Ιωάννης Χρυσανγής

(σελ. 197-199)

Κεφάλαιο 22

ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ΣΤΟΝ COVID-19

Εμμανουήλ Κλάψης

(σελ. 201-213)

Κεφάλαιο 23

**ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΙΑΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ
ΣΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΟΥ ΚΟΡΟΝΑΪΟΥ**

Paul Ladouceur

(σελ. 215-223)

Κεφάλαιο 24

**ΗΘΙΚΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΨΕΥΔΕΙΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΣΥΝΟΜΩΣΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ
ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ COVID-19**

Christoph Stueckelberger

(σελ. 225-231)

Κεφάλαιο 25

**ΠΙΣΤΗ ΚΑΤΑ ΚΟΡΟΝΟΪΟΥ. ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΙΑΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ
ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΩΝ**

Νικόλαος Δημητριάδης

(σελ. 233-239)

Κεφάλαιο 26

Η ΘΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΚΑΙ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ
ΙΕΡΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ. ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Αρχιεπίσκοπος Ιωάννης Σπιτέρης

(σελ. 241-246)

Κεφάλαιο 27

ΌΤΑΝ ΚΛΕΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΑΟΙ:
Ο ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ
«ΣΥΝΑΞΕΙΣ»: ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΟΙ, ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΙ
ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΚΟΙ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Σωτήριος Μπούκης

(σελ. 247-256)

ΜΕΡΟΣ VII

Η ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Κεφάλαιο 28

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΟΔΥΝΗΣ ΣΕ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΚΑΘΟΔΗΓΕΙΤΑΙ ΑΠΟ
ΕΝΑ ΦΙΛΕΥΣΠΛΑΧΝΟ ΘΕΟ. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ
ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ COVID 19 ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Cristian Sonea

(σελ. 259-272)

Κεφάλαιο 29

Ο ΚΟΡΟΝΑΪΟΣ ΩΣ ΚΡΙΣΗ: Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

Αναστάσιος Brandon Gallaher - Ριχάρδος Rene

(σελ. 273-276)

Κεφάλαιο 30

ΤΟ ΠΡΩΤΕΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ.

ΈΝΑ ΚΡΙΤΙΚΟ ΞΑΝΑΚΟΙΤΑΓΜΑ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΩΝ ΤΗΣ
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΣ, ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ.

Θανάσης Ν. Παπαθανασίου

(σελ. 277-287)

Κεφάλαιο 31

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΕ ΚΑΙΡΟΥΣ ΔΥΣΤΟΠΙΑΣ

Εύη Βουλγαράκη-Πισίνα

(σελ. 289-298)

Κεφάλαιο 32

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΕ ΚΑΙΡΟΥΣ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑΣ

Βασίλης Ξυδιάς

(σελ. 299-302)

Κεφάλαιο 33

ΤΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΕΛΠΙΔΑΣ

ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΣΕ ΖΟΦΕΡΟΥΣ ΚΑΙΡΟΥΣ

Μαρία Σερέτη

(σελ. 303-306)

ΜΕΡΟΣ VIII

ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Κεφάλαιο 34

ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ Η ΘΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ;

Αρχιεπίσκοπος Ιώβ Getcha

(σελ. 309-311)

Κεφάλαιο 35

Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ ΚΑΙ ΩΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΑΣ
ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ: ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΘΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Γρηγόριος Λαρεντζάκης

(σελ. 313-346)

Κεφάλαιο 36
ΠΑΝΔΗΜΙΑ, ΠΙΣΤΗ, ΕΚΚΛΗΣΙΑ
Στάβρος Ζουμπουλάκης
(σελ. 347-353)

Κεφάλαιο 37
«ΗΜΕΙΣ ΤΙ ΚΑΘΗΜΕΘΑ ΩΔΕ;»
Μητροπολίτης Αλέξανδρος Γιαννίρης
(σελ. 355-358)

Κεφάλαιο 38
ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΟΥ COVID-19 ΣΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΟΛΟΓΙΑ
Νικόλαος Ζαχαρόπουλος
(σελ. 359-367)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ
(σελ. 369-372)

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ
(σελ. 373-374)